

Recenzja

osiągnięcia naukowego pt. „Ocena poziomu dobrostanu indyków w stadach towarowych, a przyczyny brakowania ptaków”, aktywności naukowej, dorobku naukowego, dydaktycznego, popularyzacyjnego i działalności organizacyjnej

dr inż. Joanny Aleksandry Marchewki w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Recenzja została wykonana w odpowiedzi na pismo dr hab. Artura Jóźwik Z-cy Dyrektora Instytutu Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu (SRN-0001/3.2022) z dnia 01 kwietnia 2022 roku, informującego o powołaniu mnie na recenzenta przez Radę Naukową IGiBZ PAN. Recenzję wykonano w oparciu o materiały przygotowane przez Habilitantkę.

1. Wykształcenie i przebieg pracy zawodowej Kandydatki

Dr inż. Joanna Aleksandra Marchewka tytuł inżyniera rolnictwa uzyskała w 2007 roku na dwóch uczelniach - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt oraz w Holandii (CAHDronten University of Applied Sciences). Tytuł magistra nauk o zwierzętach (MSc) uzyskała w 2010 roku w Holandii, Animal Breeding and Genomics Group - Wageningen University of Life Science.

W latach 2010-2011 Kandydatka uczestniczyła w studiach doktoranckich w Instytucie Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu, a w latach 2011-2015 studia doktoranckie kontynuowała w Hiszpanii w ramach realizacji projektu europejskiego EU FP7 AWIN ("Animal Welfare Indicators").

W 2015 roku obroniła z wyróżnieniem pracę doktorską pt. "Development of practical methodology and indicators for on-farm animal welfare assessment" wykonaną w ramach ww. projektu i uzyskała tytuł doktor międzynarodowy w dziedzinie nauk o zwierzętach (PhD) nadany w Department of Zoology and Animal Cell Biology (Wydział Zoologii oraz Biologii Komórkowej Zwierząt) - University of the Basque Country (Uniwersytet Kraju Basków) - UPV/EHU, Bilbao w Hiszpanii. W latach 2015-2016 dr inż. Joanna Marchewka była zatrudniona w międzynarodowym projekcie finansowanym przez Irlandzkie Ministerstwo Rolnictwa (Post-doc).

Od 2016 dr inż. Joanna Marchewka pracuje jako adiunt w Instytucie Genetyki i Biotechnologii

Zwierząt PAN w Jastrzębcu pełniąc funkcje Kierownika Zakładu Behavioru i Dobrostanu Zwierząt oraz Sekretarza Naukowego Instytutu.

2. **Ocena osiągnięcia naukowego pt. „Ocena poziomu dobrostanu indyków w stadach towarowych, a przyczyny brakowania ptaków”.**

Zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz. 574 ze zm.) jako podstawę ubiegania się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych dr inż. Joanna Marchewka przedstawiła cykl trzech następujących publikacji naukowych pod wspólnym tytułem „Ocena poziomu dobrostanu indyków w stadach towarowych, a przyczyny brakowania ptaków”:

I. Marchewka J., Vasdal G., Moe R. O. 2019. Identifying welfare issues in turkey hen and tom flocks applying the transect walk method. Poultry Science. 98: 3391-3399. (IF=2.659; wg MEiN =140 pkt), udział Habilitantki – 80%.

II. Marchewka J., Vasdal G., Moe R. O. 2020. Associations between welfare measures on farm and slaughterhouse data in commercial flocks of turkey hens (*Meleagris gallopavo*). Poultry Science 99: 4123-4131.

(IF=3.352; wg MEiN=140 pkt), udział Habilitantki – 90%

III. Vasdal G., Marchewka J., Moe R. O. 2021. Associations between animal-based measures at 11 weeks and slaughter data at 20 weeks in turkey toms (*Meleagris gallopavo*). Poultry Science 100: 412-419.

(IF=3.352; wg MEiN=140 pkt), udział Habilitantki – 75%.

Prace te opublikowane zostały w czasopiśmie Poultry Science z listy JCR o łącznym współczynniku oddziaływania IF=9,363, a w ocenie wg listy MNI SW jest to 420 pkt. Są to publikacje współautorskie, a we wszystkich trzech pracach Habilitantka jest autorem korespondencyjnym, w dwóch z nich jest pierwszym autorem a w trzeciej pracy jest autorem różnorzędnym z pierwszym autorem. Wg oświadczeń współautorów udział Habilitantki w tych publikacjach był znaczący i polegał głównie na tworzeniu koncepcji badań, opracowaniu metodyki, przygotowaniu i analizie wyników badań, przygotowanie pracy do publikacji oraz ich korekcie zgodnie z uwagami recenzentów.

Celem podjętych przez Habilitantkę badań było opracowanie nowatorskiej metody oceny dobrostanu w stadach towarowych za pomocą przejść transektowych w odpowiedzi na konieczność dostarczenia społeczeństwu obiektywnej i transparentnej certyfikacji dobrostanu ptaków. Zagadnienia dobrostanu zwierząt gospodarskich w intensywnej produkcji są aktualnie niezmiernie ważnym zagadnieniem, szczególnie w Europie, gdzie aktywne środowiska obrońców praw zwierząt domagają się zmian w systemach ich utrzymania na bardziej przyjazne. Najwięcej roszczeń w tym zakresie kierowanych jest do produkcji drobiarskiej, która odbywa się w zamkniętych budynkach, przy dużym zagęszczeniu ptaków. W dyskusjach naukowych i w literaturze światowej przewija się ciągle problem efektywnych i obiektywnych metod oceny tego

dobrostanu. Obniżony poziom dobrostanu zwierząt stanowi także ważną przyczynę strat ekonomicznych. Dlatego prace Habilitantki z tego zakresu oceniam bardzo wysoko.

Monotematyczny cykl trzech prac stanowiących szczególne osiągnięcie Habilitantka zrealizowała w ramach międzynarodowego projektu TURKEY-LATOR, finansowanego z funduszy norweskich, do którego ją zaproszono ze względu na Jej wcześniejsze badania naukowe dotyczące dobrostanu indyków.

Cykl trzech publikacji naukowych, które Habilitantka zaliczyła do swojego osiągnięcia naukowego można podzielić na 2 części. Pierwsza część (opisana w I publikacji) dotyczyła porównania dobrostanu indorów i indyczek w wieku 11 tygodni przy użyciu metody przejść transektowych oraz określenia wpływu czynników środowiska produkcji na dobrostan ptaków. Indory i indyczki różnią się między sobą w odniesieniu do cech behawioralnych, morfologicznych i fizjologicznych. Indyczki odchowywane są do 12 a indory do 20 tygodni. Tak więc badania dobrostanu ptaków w 11 tygodniu mają duże znaczenie, bowiem w tym okresie występuje największe ryzyko obniżenia dobrostanu ptaków ze względu na zagęszczenie powierzchni produkcyjnej. W tej części badań Habilitantka wykazała, że najczęściej obserwowanymi wskaźnikami pogorszenia dobrostanu ptaków, niezależnie od płci, były duże braki w upierzeniu spowodowane głównie wydziobywaniem piór oraz zabrudzenia. Stwierdzono, że częściej u indorów niż u indyczek występowały rany w okolicy ogona, a ilość tych zranień u obydwu płci wzrastała wraz ze wzrostem gęstości obsady. Ponadto zaobserwowano, że niezależnie od płci wyższa gęstość obsady i niska jakość ściółki powodują wzrost występowania w stadzie zranień głowy, będących wskaźnikiem podwyższonej agresji wśród ptaków. Podsumowując tę część badań można stwierdzić, że w 11 tygodniu cyklu produkcyjnego, na poziom zachowań agresywnych w stadzie w istotny sposób wpływają warunki utrzymania.

Druga część osiągnięcia naukowego (opisana w II i III publikacji) dotyczyła określenia zależności pomiędzy dobrostanem indyczek i indorów na fermach towarowych w wieku 11 tygodni przy użyciu metody przejść transektowych a przyczynami brakowań indyków. Metoda przejść transektowych oparta jest na zbiorze danych od ptaków przyżyciowo, na dowolnym etapie cyklu produkcyjnego i pozwala kompleksowo ocenić w jaki sposób ptaki radzą sobie w danych warunkach środowiskowych. Dane zebrane tą metodą są cenne dla producenta, gdyż pozwalają mu dostosować w szybkim tempie sposób zarządzania stadem tak, aby ograniczyć do minimum czynniki zwiększające poziom agresji. W praktyce najczęściej informacje o dobrostanie indyków uzyskuje się z rzeźni na podstawie oceny poubojowej ptaków danego stada, ale wyniki te nie zawsze są wykorzystywane przez producentów. W przeprowadzonym przez Habilitantkę cyklu badań wykazano także dużą zbieżność wyników oceny dobrostanu indyków zebranych przyżyciowo metodą przejść transektowych z brakowaniem ptaków w ocenie poubojowej. Tak np. zaobserwowane na fermie braki w upierzeniu i zabrudzenia u indyczek są wczesnym sygnałem ostrzegawczym rozwijającego się zapalenia worków powietrznych, a wzrost liczby indorów z brakami w upierzeniu wpływa bezpośrednio na wybrakowania ptaków po uboju ze względu na

uszkodzenia skóry. Z kolei wyższy odsetek w stadzie ptaków z problemami poruszania się to wzrost brakowań w ubojni z powodu kulawizn i zapalenia worków powietrznych.

Podsumowując cykl publikacji przedstawionej przez Habilitantkę jako osiągnięcie naukowe stwierdzam, że wyniki tych badań wnoszą wiele cennych aspektów poznawczych i aplikacyjnych. Najważniejsze z nich to:

- wykazanie zależności pomiędzy poziomem dobrostanu indyków na fermie, a przyczynami brakowania ptaków w ubojni, z uwzględnieniem płci, w szczególności pomiędzy procentem występowania kulawizny u ptaków na fermie, a wskaźnikiem brakowania z powodu uszkodzeń kończyn zaobserwowane u indyczek oraz procentem występowania ptaków zabrudzonych na fermie, a wskaźnikiem brakowania indyków obu płci z powodu zapalenia worków powietrznych.
- wykazanie wpływu gęstości obsady ptaków w budynku produkcyjnym oraz jakości ściółki na poziom dobrostanu zarówno indyczek, jak i indorów
- wykazanie, że występowanie zranień głowy u indyków w wieku 11 tygodni, będące wynikiem zachowań agresywnych, nie zależy od płci ale warunków utrzymania ptaków.
- udowodnienie, że ocena dobrostanu indyków obu płci za pomocą metody przejść transektowych na fermach jest mniej precyzyjna niż brakowania w ubojni, ale bardziej przydatna dla producentów, bowiem umożliwia wczesną reakcję na obniżanie się dobrostanu ptaków na fermie

Oceniam wysoko koncepcję badań oraz metodyczne założenia ich realizacji. Trafnie wyznaczono wiek dokonania oceny dobrostanu, bowiem ostatnie dni przed ubojem ptaków to największe zagęszczenie w budynku i wzrost zachowań agresywnych wśród indyków. Materiał badawczy stanowiły dane zebrane w Norwegii w latach 2017-2018 w 20 stadach towarowych indorów i 20 stadach indyczek (łącznie ok. 140 tys. ptaków). W ten sposób Kandydatka przebadła 50% stad towarowych w Norwegii, a uzyskane wyniki wzbogacają wiedzę naukową z zakresu kontroli dobrostanu indyków w stadach towarowych i stanowią źródło bezcennych informacji dla hodowców indyków. Rzadko badania naukowe prowadzone są na tak dużą skalę w warunkach produkcyjnych, **co zasługuje na wyróżnienie pracy Habilitantki, bowiem podnosi znacząco wartość uzyskanych wyników.** Wynikiem zrealizowanych i opublikowanych badań Habilitantki było opracowanie i walidacja innowacyjnej metody oceny dobrostanu indyków w stadach towarowych, opartej na przejściach transektowych oraz innowacyjnych narzędziach (np. protokół oceny oraz interaktywna aplikacja multimedialna) do zastosowania metody zarówno w warunkach doświadczalnych jak i komercyjnych. Metoda oceny dobrostanu drobiu mięsnego za pomocą przejść transektowych spotkała się z dużym, międzynarodowym zainteresowaniem zarówno pod kątem badawczym jak i aplikacyjnym, co potwierdzają wyniki wielu opublikowanych w ostatnich latach prac i realizowanych projektów badawczych. Wyniki badań Habilitantki stanowiące Jej osiągnięcie

naukowe mają istotne znaczenie w sytuacji, kiedy legislacja UE zmierza do całkowitego zakazu zabiegów skracania dziobów i pazurów u drobiu. Uzyskane wyniki mogą przyczynić się do dalszej optymalizacji strategii zarządzania stadem indyków i zmniejszenia strat ekonomicznych producentów drobiu.

Przedstawiony mi do oceny cykl publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe Habilitantki stanowi cenny wkład w rozwój dyscypliny zootechnika i rybactwo w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574 ze zm.). To osiągnięcie naukowe poszerza w sposób znaczący informacje o kształtowaniu się dobrostanu w stadach indyków w różnym wieku i w zależności od płci oraz określa zależności między wskaźnikami dobrostanu indyków ocenianych na fermie za pomocą przejść transektowych a przyczynami brakowań w ubojni. Habilitantka zaangażowana była w opracowanie i doskonalenie nowoczesnej i efektywnej metody oceny dobrostanu drobiu opartej na przejściach transektowych, które umożliwiają 1 osobie, w krótkim czasie wizualną ocenę stada bez konieczności bezpośredniego kontaktu z ptakami. Wyniki tych badań mają duże znaczenie praktyczne i mogą być wykorzystywane zarówno przez producentów drobiu jak i organy nadzoru weterynaryjnego. **Uważam, że tematyka badań przedstawiona w załączonym cyklu trzech publikacji jest istotnym osiągnięciem naukowym Habilitantki, w pełni odpowiada kryteriom merytorycznym i formalnym zawartym w ww. ustawie i zasługuje na wyróżnienie.**

3. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych i wskaźników bibliometrycznych

Dr inż. Joanna Marchewka od początku swojej pracy naukowej prowadzi liczne badania z zakresu dobrostanu i behawioru różnych gatunków zwierząt we współpracy z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi, które sukcesywnie publikuje w czasopismach o wysokim IF. Jej badania dotyczą następujących zagadnień:

- Dobrostan i behawior drobiu

Prace z tego zakresu Habilitantka prowadziła z zespołami pracowników naukowych w Holandii, Hiszpanii, Włoszech oraz USA, zdobywając cenną wiedzę z zakresu nowoczesnych metod stosowanych w świecie do oceny dobrostanu drobiu, w tym wskaźników bólu u ptaków. Praca Habilitantki w Poultry Sci, w której opublikowano opracowany w ramach tych badań pierwszy prototyp metody oceny dobrostanu drobiu mięsnego została oznaczona jako ważne doniesienie przez wirtualną platformę wymiany wiedzy. Badania prowadzone były na dużych obiektach drobiarskich, a ich celem było identyfikacja i porównanie najważniejszych wyzwań w systemach intensywnej produkcji drobiarskiej. Efektem badań było opracowanie optymalnych metod zarządzania stadami w celu poprawy dobrostanu ptaków oraz uzyskanie cennych informacji o poprawie dobrostanu kur i kurcząt korzystających z wybiegów.

- Dobrostan i behawior owiec o mlecznym kierunku użytkowania

Badania z tego zakresu Habilitantka prowadziła w jednostkach naukowych w Hiszpanii i Szkocji,

a ich celem było zidentyfikowanie wskaźników bólu u owiec różnych ras i jagniąt w trakcie ich izolacji od stada. Wykryto wskaźniki bólu w oparciu o obserwację zachowań zwierząt. Ponadto określono wpływ wielkości stada i dostępności przestrzeni dla owiec i jagniąt na ich behavior i dobrostan oraz rozwój fizyczny i struktur neurologicznych. W ramach współpracy międzynarodowej Habilitantka brała udział w opracowaniu charakterystyki wzrostu racic u 6 ras owiec w różnych regionach geograficznych świata. Na podstawie tych badań stwierdzono istotny wpływ pielęgnacji racic owiec na ich dobrostan oraz opracowano wytyczne i sugestie doskonalenia metod korekcji i pielęgnacji racic u ras hodowlanych w różnych regionach geograficznych.

- Dobrostan i behavior trzody chlewnej

Badania te Habilitantka prowadziła we współpracy z naukowcami z Irlandii, w ramach projektu finansowanego przez Irlandię. W ramach tych badań dr inż. Joanna Marchewka jest promotorem pomocniczym irlandzkiego doktoranta. Badania wykazały, że u loch destabilizacja równowagi socjalnej w grupie poprzez mieszanie osobników pomiędzy grupami wpływa negatywnie na ich zdolności rozrodcze. Dodatkowo, inseminacja młodszych loch może pomóc zminimalizować intensywność agresji podczas mieszania osobników pomiędzy grupami produkcyjnymi. Wykazano także, że utrzymanie loch na podłożu gumowanym ma pozytywny wpływ na wyniki rozrodcze tych zwierząt, w porównaniu do podłoża rusztowego. Wykazano także, że liczba ran skóry po 3 tygodniach od wymieszania loch między grupami była związana z częstością występowania zmumifikowanych prosiąt oraz opóźnienia wewnątrzmacicznego dojrzewania płodu. Stwierdzono także, że liczba ran skóry po okresie ustalania hierarchii w stadzie może być wskaźnikiem chronicznego stresu u loch.

- Analiza systemów certyfikacji dobrostanu krów mlecznych

Dr inż. Joanna Marchewka wspólnie z irlandzkim zespołem naukowców przeprowadziła ewaluację irlandzkiego programu oceny dobrostanu krów mlecznych w odniesieniu do pokrewnych systemów stosowanych w Wielkiej Brytanii, Holandii i Danii. W wyniku tych prac i badań zaproponowano metodę weryfikacji systemów certyfikowania dobrostanu krów mlecznych dla sektora prywatnego, która została zaaplikowana do istniejących systemów certyfikacji w ww. krajach, a wyniki opublikowano w czasopiśmie Food Policy (200 pkt MEiN). Z analizy dorobku naukowego wynika, że Habilitantka prowadziła także badania dotyczące wpływu systemu utrzymania zwierząt na jakość produktów, a uzyskane wyniki opublikowała w 14 wydawnictwach o szerokim zasięgu międzynarodowym, co potwierdza ich dużą merytoryczną wartość.

Dorobek publikacyjny Habilitantki jest znaczący i obejmuje (bez publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe) **34 prac oryginalnych (29 po uzyskaniu stopnia doktora)** opublikowanych w czasopismach

o wysokiej punktacji IF. Habilitantka opublikowała także **2 rozdziały w monografii naukowej (po uzyskaniu stopnia doktora), 60 doniesień** na konferencje naukowe (**35** po uzyskaniu stopnia doktora). Kandydatka jest współautorem **wdrożeń**: metody oceny dobrostanu kurcząt mięsnych w Hiszpanii (potwierdzone współautorstwo w Ambasadzie Hiszpanii w Warszawie), protokołu oceny dobrostanu indyków w Mediolanie oraz aplikacji dla smartfonów i tabletów Android, używanej aktualnie przez British Poultry Council, która umożliwia praktyczne gromadzenie on-line danych dotyczących zdrowia i dobrostanu indyków na fermie.

Sumaryczny IF Jej publikacji wg. Journal Citation Report wynosi **83,647 (72,206** po uzyskaniu stopnia doktora) a wg punktacji MEiN **2950 pkt (2685 pkt** po uzyskaniu stopnia doktora). Indeks Hirscha wg bazy Scopus aktualnie wynosi **h=13**, a liczba cytowań publikacji **532**.

Dr inż. Joanna Marchewka za swoją aktywność naukową uzyskała w 2020 roku stypendium MNiSW dla wybitnych naukowców oraz stypendium POST-DOC w 2016 roku, a wcześniej stypendium na studia magisterskie w Holandii i grant inżynierski.

Podsumowując można stwierdzić, że pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze dr inż. Joanny Marchewki wpisują się w zakres Jej osiągnięcia naukowego oraz w najnowszy nurt światowych badań z zakresu dobrostanu zwierząt. Wyniki badań Habilitantki stanowią dużą wartość naukową, co potwierdzają Jej często cytowane publikacje w licznych wydawnictwach o szerokim międzynarodowym zasięgu. Ta przemyślana przez Kandydatkę ścieżka naukowa i konsekwentnie realizowane badania czynią z Niej eksperta o światowej renomie z zakresu dobrostanu zwierząt, co wpływa na częste zapraszanie Jej do współpracy w ramach projektów międzynarodowych.

4. Ocena aktywności naukowej w nawiązaniu do art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574 ze zm.)).

Dr inż. Joanna Marchewka od początku swojej kariery naukowej była bardzo aktywna w zakresie współpracy zagranicznej i krajowej z wieloma ośrodkami naukowymi. Pozyskiwała fundusze z wielu źródeł na prowadzenie badań, które koncentrowały się wokół zagadnień dobrostanu zwierząt. W latach 2006-2011 oraz 2011-2016 przebywała za granicą gdzie odbywała studia inżynierskie i magisterskie (Holandia) oraz doktoranckie (Hiszpania, Włochy, USA). Przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitantka odbyła 7 staży w zagranicznych ośrodkach naukowych: Holandii (Wangeningen), Rzym (FAO), Szwecja (Uppsala), Włochy (Mediolan), USA i Norwegia (Uniwersytet w Oslo). Po doktoracie Habilitantka prowadziła aktywną działalność na stanowisku postdoca w Teagasc Agriculture and Food Development Authority, Animal & Grassland Research and Innovation Centre, w Moorepark w Irlandii. Po 2016 roku będąc pracownikiem IGiBZ PAN Habilitantka nadal wyjeżdżała na praktyki i staże zagraniczne, biorąc udział w realizacji wielu projektów naukowych o zasięgu międzynarodowym. Jako członek Grupy Roboczej Zachowania się Zwierząt, Animal Task Force oraz ekspert w dziedzinie dobrostanu zwierząt, w latach 2017-2019 brała udział w spotkaniach i konferencjach we Francji,

Słowacji i Norwegii (COST Action), w ramach projektu FreeBirds w Danii, Holandii i Belgii, Animal Task Force w Belgii. Habilitantka przebywała dwukrotnie w Holandii na spotkaniach konsorcjum przygotowującego aplikację projektu H2020 UE. W celu omówienia protokołu certyfikacji dobrostanu krów Kandydatka odbyła w latach 2015-2016 trzy spotkania w Wielkiej Brytanii, Holandii i Danii a w ramach Training School COST Action w Belgradzie. Kandydatka występowała na 24 międzynarodowych konferencjach naukowych przed doktoratem i 35 po doktoracie, gdzie wygłaszała wyniki swoich badań. W 2019 roku odbyła staż naukowy w Instytucie Fizjologii i Żywienia Zwierząt PAN w Jabłoncej.

Efektem aktywności naukowej Habilitantki jest Jej udział w licznych międzynarodowych projektach badawczych, w których prowadziła badania naukowe opublikowane w wydawnictwach o wysokim IF. Przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitantka zrealizowała 2 projekty. Po doktoracie Jej aktywność w tym zakresie znacząco wzrosła i w latach 2015-2020 zrealizowała 3 granty, od 2018 roku w toku realizacji jest już 7 grantów a 2 kolejne zostały złożone do konkursu w 2021 roku. W projektach tych Habilitantka pełni(ła) funkcje głównego wykonawcy, kierownika polskiej części badań i promotora pomocniczego doktoratu.

5. Ocena działalności dydaktyczno-organizacyjnej i popularyzatorskiej

Dr inż. Joanna Marchewka jest promotorem pomocniczym w 2 przewodach doktorskich realizowanych w latach: 2020-2024 (IGBZ PAN) oraz 2018-2022 (projekt SowWeanWel finansowany ze środków Irlandii). Była także promotorem 2 prac magisterskich, opiekunem 3 stażystów na studiach magisterskich i inżynierskich, a także prowadziła wykłady i zajęcia w szkole doktorskiej IGBZ PAN, dla studentów SGGW oraz uniwersytetu w Dublinie (Irlandia). Była recenzentem pracy doktorskiej w Hiszpanii i pracy inżynierskiej w SGGW. Jest członkiem Rady Naukowej IGBZ.PAN. Habilitantka prowadzi stałą współpracę z Uniwersytetami w Holandii i Norwegii, Instytutem Rolniczym w Hiszpanii i Irlandii, której efektem jest udział w grantach, wdrożenia, ekspertyzy, współpraca w ramach doktoratów międzynarodowych, prowadzenie sesji na konferencjach naukowych. Na Jej zaproszenie w IGBZ PAN odbyły się 4 wizyty przedstawicieli nauk rolniczych z zagranicy. Habilitantka była członkiem 5 komitetów organizacyjnych międzynarodowych konferencji oraz główną asystentką organizatora Międzynarodowego Kongresu w Hiszpanii. Prezentowała wyniki swoich badań na 60 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, a w ramach podnoszenia kwalifikacji odbyła dotychczas 12 kursów z zakresu specjalistycznej produkcji zwierzęcej oraz statystyki, organizowanych w kraju i za granicą. Ponadto współorganizowała warsztaty w ramach Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE.

Dr inż. Joanna Marchewka jest członkiem redakcji w 3 czasopismach o zasięgu międzynarodowym (Applied Animal Behaviour Science, Animal Science Papers and Reports i Frontiers in Veterinary Science) oraz recenzentem licznych prac publikowanych w 10 wysoko cenionych wydawnictwach naukowych.

Habilitantka jako znany w środowisku naukowym ekspert jest zarejestrowana w bazie ekspertów NCBIr. Była także konsultantem ds. programu ramowego Horyzont 2020 i brała udział w opracowaniu specjalnego raportu Komisji Europejskiej. Habilitantka prowadzi stałą współpracę z naukowcami Hiszpanii w zakresie opracowywania innowacyjnych rozwiązań w produkcji zwierzęcej, a w Norwegii w zakresie doradztwa i ekspertyz w przygotowywaniu protokołów oceny dobrostanu drobiu. Brała aktywny udział w zespołach badawczych, na kilku spotkaniach w kraju i za granicą. Jest współautorką aplikacji dla smartfonów i tabletów ułatwiających ocenę dobrostanu w stadach indyków oraz współautorką 9 artykułów popularno-naukowych w czasopismach zagranicznych. Występowała z referatami na 3 krajowych i 1 zagranicznej wystawie rolniczej. Współpracuje z wieloma firmami i organizacjami działającymi w otoczeniu rolnictwa jako konsultant w dziedzinie produkcji zwierzęcej. Brała udział w opracowaniu ekspertyzy na zlecenie FAO nt. charakterystyki zasobów genetycznych zwierząt oraz w debacie z udziałem ministrów rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej. Opracowania z zakresu monitoringu dobrostanu drobiu skierowane na potrzeby firm publikowała w kilku branżowych wydawnictwach.

W mojej ocenie osiągnięcia dydaktyczno-organizacyjnej i popularyzatorskie Habilitantki są znaczące. Posiada Ona umiejętność dobrej współpracy, dba o liczne kontakty zarówno w środowisku naukowym jak i wśród producentów i organizacji działających w obszarze rolnictwa. Prezentuje wśród nich, a także w czasopismach branżowych, innowacyjne rozwiązania w produkcji zwierzęcej, co przyczynia się do popularyzacji wiedzy naukowej w praktyce rolniczej.

6. Podsumowanie recenzji i wnioski końcowe

Oceniam bardzo wysoko zarówno osiągnięcie naukowe dr inż. Joanny Marchewki jak i Jej pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczno-organizacyjne i popularyzatorskie. Habilitantka posiada cenną umiejętność zdobywania funduszy na badania naukowe z różnych źródeł. Imponująca jest Jej szeroka współpraca z zagranicznymi ośrodkami badawczymi, której efektem są wspólne publikacje wyników badań w renomowanych czasopismach, wdrożenia oraz zaproszenia do udziału w realizacji projektów badawczych. Dr inż. Joanna Marchewka jest wybitnym ekspertem z zakresu oceny dobrostanu zwierząt.

W mojej ocenie Kandydatka w pełni spełnia kryteria do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2022 r. poz.574 ze zm.) w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie zootechnika.

Zatem zwracam się do Rady Naukowej Instytutu Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN w Jastrzębcu z wnioskiem o nadanie dr inż. Joannie Aleksandrze Marchewka stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo.

Równocześnie ze względu na dużą wartość merytoryczną, cenne walory poznawcze i aplikacyjne wnioskuję o wyróżnienie osiągnięcia naukowego dr inż. Joanny Marchewka.

Uzasadnienie.

Osiągnięcie naukowe dr inż. Joanny Marchewka wpisuje się w najnowszy nurt badań z zakresu dobrostanu indyków. Wysoką wartość merytoryczną osiągnięcia potwierdza m.in. publikacja wyników badań w renomowanym wydawnictwie Poultry Science, którego współczynnik oddziaływania jest wysoki i wynosi aktualnie $IF= 3,352$. Objęcie badaniami wyjątkowo dużej liczb indyków w warunkach produkcyjnych (połowę ferm towarowych indyków w Norwegii), podnosi znacząco wartość uzyskanych wyników. Opracowanie i walidacja innowacyjnej metody oceny przyżyciowej dobrostanu indyków w stadach towarowych, opartej na przejściach transektowych, pozwalającej na uzyskanie wyników zbieżnych z brakowaniem ptaków po uboju spełniła oczekiwania środowiska naukowego, dostarczając efektywnej i obiektywnej metody oceny dobrostanu indyków do zastosowania zarówno w warunkach doświadczalnych jak i komercyjnych.

Prof. dr hab. Józefa Krawczyk